

SIVISTYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 1/2003 vp

Hallituksen esitys laeiksi perusopetuslain 32 §:n muuttamisesta ja opetus- ja kulttuuritoimen ra- hoituksesta annetun lain 17 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 18 päivänä syyskuuta 2003 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi perusopetuslain 32 §:n muuttamisesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 17 §:n muuttamisesta (HE 58/2003 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- johtaja Eeva-Riitta Pirhonen, opetusministeriö
- lakimies Anne Kumpula, sosiaali- ja terveysministeriö
- kirkkoneuvos Seppo Häkkinen, Kirkkohallitus
- pääjohtaja Kirsi Lindroos, Opetushallitus
- sivistystoimentarkastaja Elisa Suutala, Lapin lääninhallitus
- koulutussuunnittelija Terttu Akselin, Espoon kaupunki
- koulutoimenjohtaja Jorma Puhakka, Imatran kaupunki

- johtaja Riitta Rajala, Kuokkalan toimintakeskus, Jyväskylän kaupunki
- koulutoimenjohtaja Jari Leinonen, Porin kaupunki
- apulaiskaupunginjohtaja Lasse Eskonen, Tampereen kaupunki
- apulaiskaupunginjohtaja Kaija Hartiala, Turun kaupunki
- sivistystoimen johtaja Aulis Pitkälä, Vantaan kaupunki
- yksikön päällikkö Anneli Kangasvieri, Suomen Kuntaliitto
- sopimustoimitsija Raili Leiqvist, Kunta-alan ammattiliitto KTV ry
- toiminnanjohtaja Stina Oriander, Förbundet Hem och Skola i Finland rf
- erityisasiantuntija Ritva Semi, Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
- toiminnanjohtaja Minna Riikka Järvinen, Kerhokeskus - koulutyön tuki ry
- toiminnanjohtaja Pirjo Somerkivi, Suomen Vanhempainliitto ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi perusopetuslakia sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia.

Esiopetuksen oppilaille, joiden matka kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen on yli viisi kilometriä tai oppilaan ikä tai muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu

oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi, annetaan oikeus maksuttomaan kuljetukseen taikka kuljettamista tai saattamista varten myönnettävään riittävään avustukseen.

Esiopetusta saavien oppilaiden osalta tarkistetaan yksikköhintoja, joiden perusteella opetuksen valtionosuus määräytyy.

Esitys liittyy valtion vuoden 2004 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 2004.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä hyvänä ja tarkoituksenmukaisena. Ehdotus laajentaa matkaedun kosemaan kaikkia esiopetuksessa olevia oppilaita, joiden koulumatka on yli viisi kilometriä. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina.

Lääninhallitusten tekemän selvityksen mukaan vuonna 2002 Suomessa 94 prosenttia suomenkielisistä 6-vuotiaiden ikäluokasta osallistui esiopetukseen. Etelä-Suomen läänissä osallistumisprosentti oli 92 ja Lapin läänissä 98 prosenttia. Ruotsinkielisistä 6-vuotiaista vain hyvin vähäinen määrä jäi esiopetuksen ulkopuolelle. Lääninhallitusten arvion mukaan esiopetuksen kattavuutta voidaan pitää hyvänä.

Kuntien mahdollisuudet järjestää kokonaan omalla kustannuksellaan esiopetusta saavien pitkämatkaisten lasten kuljetus esiopetukseen on ollut vaihteleva. Esitys lisää kuntien välistä yhdenvertaisuutta peruspalvelujen järjestämisessä.

Valiokunta korostaa sitä, että nyt säädettävä matkaetu esiopetuksessa lisää alueellista tasiarvoa koulutuksen saavutettavuudessa. Matkaetuuden puute on saattanut olla joissain tapauksissa este esiopetukseen osallistumiselle, jos matka on ollut pitkä tai liikenteen vuoksi lapselle vaarallinen eikä kunta ole järjestänyt kuljetusta. Toteutuessaan laki parantaa etenkin haja-asutusalueilla asuvien lasten mahdollisuutta osallistua esiopetukseen.

Esiopetuksen matkaedun kilometrimäärä on sama kuin perusopetuksen oppilailla. Valiokunta pitää tärkeänä sitä, että esiopetukseen osallistuville kilometriraja määritellään kunnassa samaksi kuin perusopetukseen osallistuville.

Esiopetusta saavien oppilaiden kuljetuset otetaan huomioon valtionosuudessa korottamalla perusopetuksen yksikköhintoja esiopetusta saavien oppilaiden osalta. Valiokunta painottaa sitä, että vaikka korotus kohdistuu yleiseen kunnan saamaan valtionosuuteen, edun tulee kohdentua kunnan sisällä esiopetukseen.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että kuljetukset tulee järjestää pienten oppilaiden kannalta turvallisesti. Tämä voi liikenteen vaarallisuudesta riippuen edellyttää esimerkiksi taksin käyttämistä, jotta matka on turvallinen.

Ehdotuksen mukaan kodin ja päivähoidon väliset kuljetukset eivät oikeuta matkaetuuteen. Valiokunta pitää tärkeänä sitä, että esiopetus järjestetään kunnissa esiopetuksen kannalta tarkoituksenmukaiseen ajankohtaan eikä sitä esimerkiksi säästösyistä sijoiteta sellaiseen ajankohtaan, ettei oikeutta matkaetuuteen synny.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sivistysvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 20 päivänä marraskuuta 2003

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

vpj.	Sinikka Hurskainen /sd	Aila Paloniemi /kesk
jäs.	Esko Ahonen /kesk	Seppo Särkiniemi /kesk
	Tuomo Hänninen /kesk	Marja Tiura /kok
	Rauno Kettunen /kesk	Jutta Urpilainen /sd
	Minna Lintonen /sd	Raija Vahasalo /kok
	Mikaela Nylander /r	Unto Valpas /vas.
	Kirsi Ojansuu /vihr	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marjo Hakkila.